

Wel in je vel als directeur !

Over het belang van zelfzorg

Sabine Keerman

Scharestraat 50 – 8020 Oostkamp
+32 (0)50 27 66 34
info@coaching4you.be – www.coaching4you.be

Intro

- De rust in onze (school)omgeving, in onze maatschappij is zoek...
- Helaas, de rust zal niet terugkeren...

Hoe wil ik (leren) zorgen voor mezelf, zodat ik in mijn energie, in mijn innerlijke rust blijf?

Een helikoptermoment...

2

Even aankoppelen...

- Op welke momenten voel jij je me minder goed in mijn vel als directeur?
- Wat maakt dat jij je niet goed voelt in deze situatie?

Wat weegt er, wat kost er energie?

Vanuit analyse van moeilijke situaties:
ontwerp '10 wel in je vel-sleutels'

3

Optimisme is als een virus

4

Even stilstaan...

- Als onderwijskracht: je persoon is je belangrijkste instrument.
- Welke uitstraling heb jij? Welk klimaat zet jij uit?
- Welk percentage geef jij jezelf op de geluksschaal?
'Ik voel me ... % 'wel in mijn vel'

'Wat van je uitgaat, keert tot jou terug...'

5

Onderzoek geeft aan ...

- 50 % optimisme, pessimisme is bepaald door onze genen
- ! slechts 10 % door omstandigheden
- 40 % **eigen keuze**

Geluk alleen maakt niet gelukkig...
Optimisme=een vaardigheid die je kan leren

6

'Optimisme is geen naïef geloof dat het vanzelf wel goed komt. Het geheim van optimisme ligt in actie.'
(Aristoteles)

---

focus op het halfvolle glas

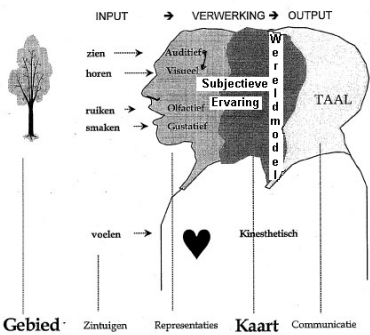

NLP

- Alles wat we zien is altijd een **filter** van de werkelijkheid
- De **manier** waarop we naar de werkelijkheid kijken en **waar** we onze aandacht op richten, is onze **focus**
- *'De bril maakt het verschil...'*

10

Focus op mezelf, de ander, de groep

- De werkelijkheid is dezelfde, de focus bepaalt het verschil in beleving
- Onbewust proces
- Wat ons stoort, valt op
- Waar je aandacht aan geeft, groeit...
- Focus wordt doorgegeven
- Bij situatie die je belast, focus bewust doorbreken!
- Dingen worden anders beleefd door er op een andere wijze naar te kijken...

11

Duurzaam omgaan met eigen energie...

- Keuze voor constructieve kijk en benadering (dus niet vanuit oordeel).
- **Bewust worden** van onbewuste mechanismen geeft **keuzemogelijkheid**.
- De dingen, de mensen kan je niet veranderen. Je kan alleen met de situatie anders leren omgaan.
- Hoe kijk ik naar de dingen zodat ik in mijn daadkracht blijf of ga?

12

Denk je sterk

' De grootste moeilijkheden
zitten tussen onze twee oren,
daar zitten ook de grootste
mogelijkheden!'

13

Toepassing

Bewust focussen op tegenovergestelde (+
bevestigen)

b.v. uitdagende leerling/leerkracht: neg.
aandacht (psychologisch spel) ombuigen
naar pos. aandacht

b.v. op vergadering die ik voorzit: naar wie kijk
ik, waar geef ik aandacht aan?

b.v. een bepaald gedrag van een collega (b.v.
klagen, dwarsliggen)

b.v. realisaties op school: wat reeds, wat nog...

14

Toepassing

Neem een **situatie** in gedachten die je momenteel
belast.

- Wat irriteert je?
- Nu eens focussen op tegenovergestelde (+
bevestigen)

Gevolgen voor ergernis, frustratie, stress, relatie ?

!!! We kunnen onze **beleving bewust beïnvloeden**,
sturen

15

---

richt je op doelen i.p.v. op problemen

16

- Draaikolk versus vuurtoren
- Focus op probleem versus focus op uitweg (beperking versus mogelijkheid, verzet versus oplossingsgerichtheid)
- 'Niet inpakken, maar aanpakken!'
- Verschil in dynamiek, positieve energiestroom
- Aanklikken op wat is en vooruit
(!acceptatie = ontspanning in het probleem)

17

Een doel zo stellen dat het motiveert

- Onder eigen controle
- Realistische doelen
- Positief geformuleerd (belang van de plustaal – beeld in hersenen)
  - b.v. niet stress vermijden, wel meer innerlijke rust ervaren
  - niet minder problemen met ouders, wel beter contact
- Zo specifiek mogelijk

We weten heel vaak wat we niet (meer) willen...
Belang van doelen: concrete doelen maken succesvoller

Tip: probeer je zo levendig mogelijk voor te stellen dat je dit doel bereikt hebt (visualisatie)

18

Zeg wat je wil i.p.v. wat je niet wil
t.a.v. jezelf
t.a.v. anderen

(oefening)

Levenshouding

- *'Mijn leven was gevuld met problemen, de meeste hebben zich nooit voorgedaan.'* (M. Twain)
- Onderscheid tussen **zone** waar we **niets** kunnen **aan doen** (zagen en klagen, verloren energie) versus **cirkel van de invloed**.
- Aannemen wat je niet kan veranderen
aanpakken wat je wel kan veranderen
de wijsheid om het verschil te kennen.

**stap uit de vergelijking,
waardeer jezelf**

Ken jezelf

- Belang van zelfaanvaarding (zelfrespect)
- Vertrouwensband met jezelf (zelfbewustzijn)
- 'Wat zullen ze zeggen?' versus 'wat vind jij OK?'
- Vergelijk alleen met jezelf
- Valkuil: 'ik ben mijn prestatie'
- Wanneer is iets goed...?
- Anker 'zelfvertrouwen, kracht' als hulpbron
- Iemand met een positief realistisch zelfbeeld, voelt zich niet rap bedreigd en heeft minder conflicten
- Bouw kansen in tot persoonlijke groei (sterktes, werkpunten, evolutie)

22

Wanneer functioneert iemand het best ?

FLOW versus bore-out, burn-out

Dynamische staat van **totale betrokkenheid**.

- Nauwe aansluiting tussen
  - eigen competentie (ontwikkeling door uitdaging)
  - nodige (verwachte) competentie.
- Evenwicht tussen **geven** en **ontvangen**
  - hoog zelfwaardegevoel - zelfvertrouwen
  - erkenning en waardering
    - door realisatie – resultaten
    - teamspirit – collega's
    - door leidinggevende
    - organisatiecultuur.

23

---

falen bestaat niet, er is alleen feedback

24

Individueel - schoolklimaat

'Proberen is leren...'

- groeimodel versus rodestrepenmodel
- Korthagen: wat leer ik uit mijn mindere ervaringen, wat doe ik bijgevolg **anders** de volgende keer...
- Falen is niet het vallen, wel het blijven liggen...
- weerbaarheid
- overschouwen: in - uit

25

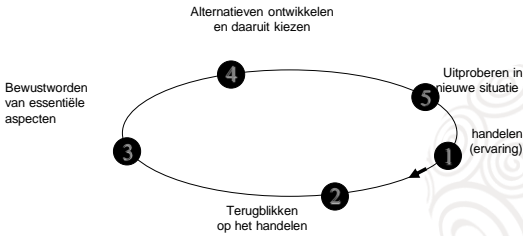

Reflectief ervaringsleren

Reflectielus Korthagen

26

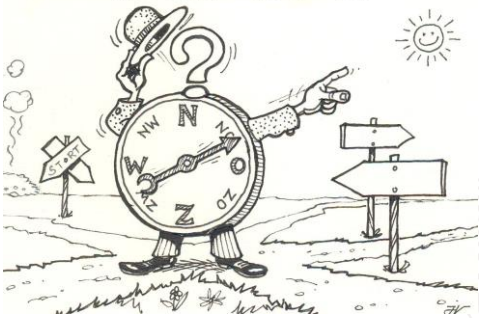

---

je lichaam als kompas

27

- Je lichaam geeft je feedback of je al dan niet goed bezig bent
- (H)erken de signalen
- (H)erken tijdig je stress en ga er gepast mee om. Beter nog: anticipeer op stress.
- Zoek hoe **jij** je kan ontspannen (snel - bereikbaar)
- Spanning, ballast loslaten is een gouden regel (anker als hulpbron)

- Onderwijsmensen zijn kwetsbaar voor stress en burn-out
- 40 % van ziekteverzuim om psychische redenen
- Burn-out: je kompas wordt een alarmbel
- Je kan niet ongepast naast je missie lopen...

Iedereen zegt 'ik zeg tegen mezelf' en niemand zegt 'ik luister naar mezelf'.
Probeer voor de verandering eens naar jezelf te luisteren. (J. Stevens)

---

versterk je communicatievaardigheden

31

- Studie Vlerick: grootste professionele welbevinden bij directeurs met goede communicatievaardigheden en enige vrijheid.
- Goede communicatie: krachtig middel.
- 'Goede communicatie is de olie in elke organisatie.'

32

- Inzicht in communicatie maakt krachtiger
- Communicatie is meer dan woorden
- Belang van lichaamsexpressie, gezichtsexpressie, ademhaling, stemtaal, positionering
- Onze 'brave' communicatiecultuur... versus 'mensen spreken mensen'
- Belang van directe, constructieve, respectvolle communicatiecultuur (durf benoemen...)
- Belang van communiceren vanuit functie

33

---

ken je eigen grenzen en scherm je gepast af

coachng-lyou

34

Hoe scherm ik me af van de buitenwereld?

- Begrenzen: ik bepaal wat ik al dan niet doorlaat, vanuit mijn kracht (halfdoorlaatbaar – oefening cf. cartoon)
Wel voeling, ik neem het niet over...
- Versmelting (bv. meevoelen) of overspoeld worden door negatieve emoties (bv. bij aanval): verlies van grenzen
- Afsluiten: muur

coachng-lyou

35

---

hanteer een goed time-management

coachng-lyou

36

Don't manage time, manage yourself

- De informatie verdubbelt om het 1,5 jaar en stroomt razendsnel rond. We worden overladen. De rust in de (werk)omgeving is ver weg...
- We kunnen geen tijd bijmaken. Belangrijk is anders om te gaan met de tijd.
- Belang van **evenwicht** tussen de verschillende rollen in je leven.

37

Directeurs

- Veelgehoorde klacht: geen tijd over voor het echte werk...
- Dringend verdringt belangrijk, bovendien kan je rekenen op het grootste applaus...

38

Organiseren en uitvoeren op basis van prioriteiten

- Luik 1: zelfmanagement (prioriteiten zowel privé als professioneel, plannen, zelfdiscipline)
- Luik 2: omgang met derden (begrenzing – assertiviteit, evenwicht zelfzorg - zorg voor anderen)
- Luik 3: praktische werkorganisatie (o.a. bureau organisatie, computerorganisatie)

Zelfanalyse = bewustwording, dan acties

39

---

leef jouw leven i.p.v. te overleven

coachng-lyou

40

Zelfanalyse

- Wat geeft je energie ?
- Wat neemt energie af ?

Plan elke dag iets leuks voor jezelf, iets wat je energie geeft (kommamoment...)

Je moet er zelf iets voor doen = **bewust** moment

Per jaar 365 dingen die de moeite waard zijn...

coachng-lyou

41

Begin er vandaag nog aan...

Stel een persoonlijk werkplan op...

coachng-lyou

42
